

ENCYKLOPEDIA Powszechna.

LISTA WSPÓŁPRACOWNIKÓW

którzy dotychczas przyjęli udział w tém dziele.

<i>Adamowicz Adam Dr.</i>	<i>Kondratowicz Ludwik. †</i>	<i>Przyalgowski W. Ksiądz.</i>
<i>Alexandrowicz Jerzy.</i>	<i>Konopacki Szymon.</i>	<i>Przystański Alexander Dr.</i>
<i>Anczyz Władysław Ludwik.</i>	<i>Korzeniowski Józef.</i>	<i>Przystański Stanisław.</i>
<i>Baliński Michał.</i>	<i>Korzeniowski Hipolit Dr.</i>	<i>Puchewicz Alfons.</i>
<i>Baraniecki Adryjan.</i>	<i>Kowalewski Józef.</i>	<i>Rakowski Xawery Dr.</i>
<i>Baranowski Jan.</i>	<i>Krajewski Rafał.</i>	<i>Rogalewicz Antoni.</i>
<i>Barącz Sudok, Ksiądz.</i>	<i>Kraszewski Józef Ignacy.</i>	<i>Rogalski Leon.</i>
<i>Bartoszewicz Adam.</i>	<i>Kraszewski Kajetan.</i>	<i>Roginiński Kazimierz.</i>
<i>Bartoszewicz Julian.</i>	<i>Kremer Józef.</i>	<i>Rosen Matyas.</i>
<i>Bełza Józef.</i>	<i>Kuczyński Stefan Dr.</i>	<i>Rzewuski Paweł, Ksiądz.</i>
<i>Bentkowski Władysław.</i>	<i>Kulesza Jan Dr.</i>	<i>Sawinicz Jan</i>
<i>Berdau Feliz.</i>	<i>Langowski Marcellini Dr.</i>	<i>Serwatowski Walerjan, Ksiądz</i>
<i>Berkiewicz Leopold</i>	<i>Lelewel Joachim. †</i>	<i>Skimborowicz Hipolit.</i>
<i>Beyer Karol.</i>	<i>Lesser Alexander.</i>	<i>Skłódowski Władysław.</i>
<i>Biernacki Cezary.</i>	<i>Lewestam Fr. Henryk.</i>	<i>Skobel Fryderyk Dr.</i>
<i>Bliziński Józef.</i>	<i>Lieder Jan</i>	<i>Skupiewski Julian.</i>
<i>Bleszczyński Julian.</i>	<i>Lilpop Karol.</i>	<i>Ślawianowski Jan Chryzostom</i>
<i>Bujnicki Kazimierz.</i>	<i>Lipnicki A., Ksiądz.</i>	<i>Smokowski Wincenty.</i>
<i>Chodyński Adam.</i>	<i>Łubęcki Hieronim. †</i>	<i>Sobieszczański Fran. Maksymil.</i>
<i>Chodźko Ignacy. †</i>	<i>Łepkowski Józef.</i>	<i>Sokolowski Leon Dr.</i>
<i>Cichocki Teofil.</i>	<i>Machczyński K.</i>	<i>Stadnicki A.</i>
<i>Cohn A. F.</i>	<i>Maciejowski Franciszek.</i>	<i>Struch F.</i>
<i>Cybulski Wojciech Dr. filoz.</i>	<i>Majer Józef Dr.</i>	<i>Stypułkowski T.</i>
<i>David Wincenty.</i>	<i>Mulinowski Fran. Xaw., Ksiądz.</i>	<i>Sucheckie Henryk.</i>
<i>Dembowski Teodor.</i>	<i>Mały J.</i>	<i>Syrski Szymon.</i>
<i>Domarński Ludwik.</i>	<i>Marcinkowski Antoni.</i>	<i>Szaniawski Józef.</i>
<i>Dutkiewicz Walenty.</i>	<i>Mączyński Józef.</i>	<i>Sokulski Wiktor Dr.</i>
<i>Estreicher Karol.</i>	<i>Miecznikowski Alexander.</i>	<i>Stulce Wacław Ksiądz.</i>
<i>Felińska Ewa. †</i>	<i>Mieczynski Adam.</i>	<i>Szye Joachim.</i>
<i>Fisz Zenon.</i>	<i>Mikulski F.</i>	<i>Szymonowski Michał.</i>
<i>Flatau Henryk.</i>	<i>Morawski Szczepny.</i>	<i>Szymański Xawery.</i>
<i>Funkenstein Antoni.</i>	<i>Morzycki Antoni.</i>	<i>Szysko Bohusz Michał.</i>
<i>Gawarecki Zygmunt.</i>	<i>Mossbach August.</i>	<i>Taczanowski Władysław.</i>
<i>Głisczyński Adam Dr.</i>	<i>Nanke Nakęski Adolf.</i>	<i>Trzetrzewiński Wojciech.</i>
<i>Göhling Karol Ferd. Dr.</i>	<i>Neufeldt Danijel.</i>	<i>Urbański Wojciech Dr.</i>
<i>Goldman Leon.</i>	<i>Neugebauer Ludwik Dr.</i>	<i>Wałęcki Antoni.</i>
<i>Grajnert Józef.</i>	<i>Nowakowski Edward.</i>	<i>Wedeman Teodor.</i>
<i>Grąbczewski Adam.</i>	<i>Nowakowski Ferdynand.</i>	<i>Wężyk Franciszek.</i>
<i>Gregorowicz Jan Kanty.</i>	<i>Otto Leopold, Pastor.</i>	<i>Widman Karol.</i>
<i>Hiler Józef.</i>	<i>Pankiewicz Jan.</i>	<i>Wiszniewski Michał.</i>
<i>Hoyer A. Dr.</i>	<i>Paptoniski Jan.</i>	<i>Wiszniewski Adam.</i>
<i>Hubert Leopold</i>	<i>Paprocki Emeryk.</i>	<i>Wojcicki Kazim. Władysław.</i>
<i>Huczański W.</i>	<i>Perkowski Piotr.</i>	<i>Woliński Adolf</i>
<i>Jaholkowski Grzegorz.</i>	<i>Perwolf Józef.</i>	<i>Wolski Ludwik.</i>
<i>Jarochowski Kazimierz.</i>	<i>Pęczurski Nikodem.</i>	<i>Wrótnowski Antoni.</i>
<i>Jasiński Jan.</i>	<i>Pietrusiński Ludwik.</i>	<i>Wrześniowski Wincenty. †</i>
<i>Jenike Ludwik.</i>	<i>Pisulewski Szymon. †</i>	<i>Wrześniowski August.</i>
<i>Joehér Adam. †</i>	<i>Piwiński Jan Feliz. †</i>	<i>Wydrzyński Klemens.</i>
<i>Jurkiewicz Karol.</i>	<i>Plebański J. K. Dr.</i>	<i>Wyszynski Józef, Ksiądz.</i>
<i>Kaczkowski Karol Dr.</i>	<i>Pohlens Edward. †</i>	<i>Zieliński Gustaw.</i>
<i>Kaczkowski Zygmunt.</i>	<i>Połujński Alexander.</i>	<i>Zieliński Wiktoryn.</i>
<i>Kaszeński Kazimierz.</i>	<i>Pracki Józef.</i>	<i>Zochowski Feliz.</i>
<i>Kirkor Adam.</i>	<i>Prądmowski Adam.</i>	
<i>Kolberg Oskar.</i>	<i>Prokopowicz Wincenty.</i>	

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA.

TOM DWUNASTY

(Hof. — Jan.)

Homo sum, humani nil a me alienum esse puto.

TERENCYJUSZ.

Człowiekiem jestem, a wszystko cokolwiek ludzkość
obchodzi, nie powinno mi być obojętném.

WARSZAWA.

Nakład, druk i własność S. Orgelbranda, Księgarza i Typografa.

1863.

Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury,
po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

w Warszawie dnia 6 Lutego 1863 roku.

Starszy Cenzor, **P. Hertz.**

19 500-37.

1932 K 2437

H.

Hoffmann (Jan Chrystyjan), professor ekonomii i technologii w oddziale administracji uniwersytetu warszawskiego; urodził się w r. 1767 w Lipsku w Saxonii, gdzie rozpoczął i ukończył zawód swego ukształcenia, otrzymaniem w r. 1795 od uniwersytetu tamtejszego stopniem doktora filozofii. W r. 1804 hrabia Stanisław ordynat Zamoyski sprowadził go na profesora fizyki i historii naturalnej do wydziału filozoficznego, wówczas istniejącego w Zamościu. Odtąd przybrał sobie Polskę za drugą ojczyznę i dla niej wszystkie swe prace poświęcał. W r. 1810 otrzymał wezwanie do uniwersytetu krakowskiego na wykład fizyki; z tamąd po dwóch latach, to jest w r. 1812, do założonego w Warszawie wydziału prawa i administracji powołany został na profesora ekonomii i technologii, w którym to charakterze przyłączony został wraz z wydziałem do nowo utworzonego uniwersytetu warszawskiego. Gdy rok 16-ty w zawodzie nauczycielskim w Polsce przepędzał, śmierć go zawczesna, bo w 52 roku dopiero jego życia, z żalem powszechnym wszystkich znajomych zaskoczyła. Umarł w Warszawie dnia 28 Listopada 1819 r., pochowany na cmentarzu ewangelickim. Obok prac nauczycielskich jak najgorliwiej podejmowanych, zbierał jeszcze Hoffmann w przybranej ojczyźnie chlubne zasługi, jako członek towarzystwa warszawskiego przyjaciół nauk, towarzystwa rolniczego i towarzystwa dobroczynności, gdzie pracami ubogich w założonej przez siebie fabryce kierował. Wziętość, którą mu zjednały jego biegłość i nienudzona pracowitość w obranych przez się przedmiotach naukowych, sprawiła, iż towarzystwo ekonomiczne lipskie członkiem go także swoim mianowało. W druku zostawił następujące dzieła: *Oekonomische Hefte für den Stadt und Landwirth* vom 6 bis 13 Band; *Handbuch der Chemie zum Selbst-Unterricht*, 11 Theile; *Annalen der Gewerbskunde*, 3 Theile; wreszcie utrzymywał redakcyję pisma peryjodycznego: *Journale für Fabrik Manufactur und Mode*, von 7 bis, 18 Band. F. M. S.

Hoffmann (Ernest Teodor Amadeusz, właściwie Wilhelm), jeden z najznakomitszych, choć excentryczny niemiecki powieściopisarz, urodził się 1776 r. w Królewcu, w Prusach, tamże uczęszczał na prawo, a następnie pracował w biurze powiatu wielko-głogowskiego i w sądzie kameralnym w Berlinie. W r. 1800 był assessorem zarządu w Poznaniu, po czém za karykatury, które generał Zastrow i inni dygnitarze do siebie stosowali, wysłany został w r. 1802 na radcę do Płocka, a w 1803 r. w tymże stopniu przesłankowany do Warszawy, gdzie wejście Francuzów 1806 r. położyło